

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1-3/20/3025

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peadirektor Pille Lehis
Otsuse tegemise aeg ja koht	14.10.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	31.08.2020
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 27.08.2020 menetluse lõpetamise teade nr 2.1-2/20/2027
Vaide esitaja	Eraisik I e-posti aadress: xxxxxx@xxxxxxxxx.xxx.xx

RESOLUTSIOON:

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan jätta vaie rahuldamata.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:**1. 08.06.2020 sai Andmekaitse Inspektsioon vaide esitaja järgmise sisuga kaebuse**

Sellele, kas Eraisku II tegevus on kvalifitseeritav KarS § 157¹ lg 1 järgi, saab hinnangu anda Andmekaitse Inspektsioon. Isikukaitse andmete seaduse § 73. Menetlus - Käesolevas peatükis sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspektsioon.

KarS § 157¹ lg 1 kohaselt on eriliiki isikuandmete, samuti enne kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise andmete ebaseaduslik avaldamine või neile ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamine karistatav rahatrahviga. Eriliiki isikuandmete hulka kuuluvad andmed, millest ilmneb isiku rassiline või etniline päritolu, poliitilised vaated, usulised või filosoofilised veendumused või ametiühingusse kuulumine, geneetilised andmed, füüsilise isiku kordumatuks tuvastamiseks kasutatavad biomeetrilised andmed, tervist või seksuaalelu või seksuaalset sättumust käsitlevad andmed. Andmete avaldamiseks loetakse teabe teatavakstegemist teisele isikule, kusjuures avaldamine on võimalik igasuguses vormis, tegevuse või tegevusetusega. KarS § 157¹ sätestab, et 157¹ lg 1 järgi kvalifitseeritava teo puhul tegemist väärtetoga ning §

Tatari tn 39 / 10134 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
 Registrikood 70004235

157¹ lg 2 järgi kvalifitseeritava teo puhul on tegemist kuriteoga.

Pärnu Maakohus on oma 22.05.2015 kohtumääruses kuulutanud hagita tsiviilasja 2-15-3618 (/../) kinniseks, mille igasugusel kujul avalikustamine ja levitamine on keelatud, lähtudes laste huvidest. Pärnu Maakohus tegi antud tsiviilasjas lõpplahendi 1. märtsil 2019 ja lõpplahend jõustus 09.09.2019 peale seda kui Riigikohtus jäeti Erasiku II määruskaebus rahuldamata.

Eraisik II on mitmeid kordi rikkunud 22.05.2018 Pärnu Maakohtu kohtumäärust tsiviilasja 2-15-3618 kinniseks kuulutamise ja tekitanud sellega kahju, kahjustanud nii alaealiste laste huve kui ka Erasiku I mainet, saates kinnise tsiviilasja materjale ja eriliiki isikuandmeid asjasse mittepuutuvatele isikutele, nagu Erasik I endisele tööandjale, /.../ (Lisa 1).

/...../

Ülaltoodust nähtub, et Erasik II on avaldanud kinniseks kuulutatud menetluse menetlusdokumente, mis sisaldavad nii Xxxxxxx Xxxxxx kui ka Erasik I eriliiki isikuandmeid – terviseandmeid, asjasse mitte puutuvatele kolmandatele isikutele ning määruse kui menetlusandmete levitamist ei saa õigustada kohtumääruse täitmisega. Erasiku I teod olid omakasupüüdlilikud ja ta on tekitanud minule mittevaralist kahju.

Eraisiku II tegevuse põhjal – et Erasik II esitab lapse ja Erasik I terviseandmeid sisaldavat määrust isikutele, kellest ei sõltunud 18. mai 2018 määruse täitmine, kuid kes on Erasikuga I olnud tööalaselt seotud ja kes võivad Erasikuga I tööalaselt ka tulevikus kokku puutuda, võib teha ühese järelduse, et Erasik II tekitab Erasikule I mittevaralise kahju, et tal tekiks määruses kajastatud terviseandmetest tingitult probleemid praegusel tööol, et Erasikul I ei oleks /.../ koostööks vajalikku kohaliku omavalitsuse poolset usaldust ning et tal ei oleks tulevikus võimalik kandideerida tööle /...../i. Samuti raskendab Xxxxxxx Xxxxxx terviseandmete valimatu avaldamine Xxxxxxx õpingute jätkamist senises koolis ja tekitab lapsele kahju ning rikub tema õigusi.

Samuti on näha ts. asjas 2-15-3618, et Erasik II on levitanud ebaseaduslikult nii minu kui Xxxxxxx Xxxxxx eriliiki isikuandmeid kommenteerimiseks Xxx Xxxxxxxx kevadel 2019 (Tallinna Ringkonnakohtule Erasiku II poolt esitatud Xxx Xxxxxxxx arvamus). Xxx Xxxxxxx ei ole ei minu ega Xxxxxxx Xxxxxxx mitte kunagi kokku puutunud ega meile uuringuid teinud ja ma ei ole andnud nõusolekut Xxx Xxxxxxxx minu ja Xxxxxxx Xxxxxx eriliiki isikuandmete kommenteerimiseks ega levitamiseks. Palun kontrollida, kas lisaks Erasikule II on ka Xxx Xxxxxxx on rikkunud karistusseadustiku § 157¹ või isikukaitse andmete seadust.

Samuti on Erasik II levitanud kohtueelse kriminaalasja 18267000880 materjale, mis sisaldavad Xxxxxxx Xxxxxxxx eriliiki isikuandmeid, saates neid tsiviilasjas 2-15-3618 Tallinna Ringkonnakohtule 2019 aastal ja teistele menetlusosalistele. Seda saab Andmekaitse Inspeksioon kontrollida iseseisvalt esitades teabenõude Lääne prokuratuuri. Samuti on Erasikul I kahtlus, et Xxxxxxx ülekuulamise salvestise kriminaalasjas nr 18267000880, mis sisaldab eriliiki isikuandmeid, on Erasik II esitanud kolmandatele isikule, ilmselt kas Xxx Xxxxxxxx või Xxxxxxx Xxxxxxxx, analüüsimiseks ja arvamuse avaldamiseks, tekitades sellega alaealisele lapsele ja minule kahju ning rikkudes meie õigusi. Palun kontrollida, kas Xxx Xxxxxxx ja/või Xxxxxxx Xxxxxxxx on rikkunud karistusseadustiku § 157¹ või isikukaitse andmete seadust.

Mina, Erasik I, teavitan Andmekaitse Inspeksiooni, et Erasik II on jätkuvalt eriliiki isikuandmeid ebaseaduslikult avaldanud, milleks on kinnise kohtuasja 2-15-3618 materjalide ja eriliiki isikuandmete levitamise eest kolmandatele isikutele (/...../) eesmärgiga tekitada nii minule kui ka /.../ Xxxxxxx Xxxxxxx kahju ja hävitada meie normaalne eraelu ja minu tööelu. Antud kohtuasja materjalide ja eriliiki isikuandmete levitamine ja avaldamine on kohtu poolt keelatud.

/...../

Karistusseadustik § 157¹. Eriliiki isikuandmete, süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise andmete ebaseaduslik avaldamine

(1) Eriliiki isikuandmete, samuti enne kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise andmete ebaseadusliku avaldamise või neile ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

Isikukaitse andmete seadus § 67. Isikuandmete edastamise korra rikkumine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 artiklites 44–49 sätestatud isikuandmete edastamise korra rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot.

Isikukaitse andmete seadus § 68. Isikuandmete töötlemise erialuste kohta sätestatud korra rikkumine

(1) Käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud isikuandmete töötlemise erialuste kohta sätestatud korra rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot.

Palun teavitada mind väärteo asja alustamisest minu e-meili peale xxxxx@xxxxxxxxx.xxx.xx ning karistada rahatrahviga kõiki eelpool toodud isikuid, kes on rikkunud kas karistusseadustikku või isikukaitse andmete seadust.

Vajadusel esitan Andmekaitse Inspeksiooni nõudel asjassepuutuvad ts. asja 2-15-3618 materjalid

2. 25.06.2020 jättis Andmekaitse Inspeksioon väärteomenetluse algatamata järgmise põhjendusega

Esitasite Andmekaitse Inspeksioonile taotluse väärteomenetluse algatamise otsustamiseks karistusseadustiku 157¹ lõike 1 alusel.

Andmekaitse Inspeksioon jätab väärteomenetluse algatamata järgmiste põhjendustega.

Andmete edastamine ajavahemikul 16.07.2018 kuni 18.07.2018

Kuna dokumentide edastamine on toimunud 2018. aastal, siis pean vajalikukus selgitada, et edastamiste puhul, millist on möödunud kaks aastat või millest möödub kaks aastat enne väärteomenetluses tehtud otsuse jõustumist enam karistada ei saa, kuna tegemist on aegunud väärteoga. Nimelt sätestab karistusseadustiku § 81 lg 3, et väärtegu on aegunud, kui selle lõpuleviimisest kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni on möödunud kaks aastat, kui seadus ei näe selle eest ette kolmeaastast aegumistähtaega. Isikuandmete kaitse seadus ei näe ette kolmeaastast aegumistähtaega ning antud juhul ei ole ka aegumistähtaeg peatunud.

Lähtudes eeltoodust jätab inspeksioon väärteomenetluse alustamata selles osas.

Xxx Xxxxxxx arvamuse edastamine Tallinna Ringkonnakohtule

Selgitan, et vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 2 punktile 1 kohaldatakse isikuandmete kaitse seadust ja Euroopa isikuandmete kaitse üldmäärust kohtumenetlusele menetlusseadustikes sätestatud erisustega.

Isikuandmete kaitse üldmääruse 20. põhjenduspunktis on muuhulgas märgitud, et kohtusüsteemi sõltumatus kaitsmiseks kohtumenetlusega seotud ülesannete täitmisel, sealhulgas otsusetegemisel, ei peaks järelevalveasutuste pädevus hõlmama isikuandmete töötlemist juhul, kui kohtud täidavad oma õigust mõistvat funktsiooni.

See, milliseid tõendeid tsiviilmenetluses menetlusosalised esitama peavad, mida kohus vastu võtab ja kuidas hindab, on reguleeritud tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) 25. peatükis. Menetlusosalisel on õigus ja kohustus kohtule esitada tõendid oma õiguste kaitseks. Kui kohus peab seda vajalikuks, võib ta ka ise tõendite kogumist korraldada.

TsMS § 238 lg 3 punkti 1 kohaselt võib kohus keelduda tõendi vastuvõtmisest ja selle tagastada või keelduda tõendite kogumisest, kui tegemist on põhiõiguste õigusvastase rikkumisega saadud tõendiga. Juhul, kui keegi on edastanud kohtule tõendeid/andmeid, mis on saadud ebaseaduslikult või ei ole asjakohased, siis on igal isikul õigus vaidlustada kohtus tõendi lubatavust ning on kohtu otsustada, kas ta tõendit arvestab või mitte.

Kui Andmekaitse Inspeksioon hakkaks hindama, kelle kohta ja milliseid andmeid võib kohtule edastada, oleks tegemist kohtumenetluse sekkumisega. Kuna Andmekaitse Inspeksioonil ei ole pädevust sekkuda kohtu tegevusse õiguse mõistmisel, ei alusta ma väärteomenetlust selles osas.

Kohtueelse kriminaalasja 18267000880 materjale edastamine

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 2 punktile 1 kohaldatakse isikuandmete kaitse seadust ja Euroopa isikuandmete kaitse üldmäärust kohtumenetlusele menetlusseadustikes sätestatud erisustega.

KrMS § 214 lg 1 lubab avaldada kriminaalasja kohtueelse menetluse andmeid prokuratuuri loal ja tema määratud ulatuses KrMS § 214 lg 2 sätestatud tingimustel. Kuna käesoleval juhul on andmete avaldamine toimunud kohtueelses menetluses, siis ei ole Andmekaitse Inspeksioonil pädevust andmete avaldamisele hinnangut anda. Seega tuleb andmete avaldamise seaduslikkuse kohta hinnangu saamiseks pöörduda prokuratuuri poole

Lähtudes eeltoodust jätab inspeksioon väärteomenetluse alustamata selles osas.

Andmete edastamine mais 2020

Selgitan, et Andmekaitse Inspeksiooni pädevuses on kontrollida, kas isikuandmete töötlemisel on täidetud isikuandmete kaitse seaduse, isikuandmete kaitse üldmääruse ja avaliku teabe seaduse nõuded. Selleks on järelevalveasutusel diskretsioon otsustada, kas algatatakse järelevalvemenetlus või väärteomenetlus. Avalduse esitajal puudub õigus nõuda järelevalveasutuselt konkreetsete meetmete kasutamist, sh nõuda väärteomenetluse algatamist.

Väärteomenetluse seaduse eelnõu seletuskirjas on avaldatud seisukoht, et „üldjuhul alustab riikliku järelevalve pädevusega kohtuväline menetleja väärteomenetlust pärast seda, kui riikliku järelevalve abinõud rikkujat korralekutsumiseks on ammendunud“.

Ka Riigikohus on otsuses nr 3-1-1-22-14 leidnud, et mitte igasugune kahtlus ei saa anda alust isiku suhtes väärteomenetluse alustamiseks, vaid selline kahtlus peab olema piisavalt põhjendatud ning tuginema menetleja käsutuses olevale teabele.

Seetõttu algatan Teie taotluse alusel asjaolude väljaselgitamiseks haldusjärelevalvemenetluse. Alles siis, kui järelevalvemenetluses selgub, et on toimunud väärteo tunnustele vastav tegu, alustan juhtunu osas väärteomenetluse.

3. 27.08.2020 lõpetas Andmekaitse Inspeksioon menetluse nr 2.1-2/20/2027 järgmise põhjendusega:

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles märgite, et mais 2020 edastati Teie ja Teie /.../ liikmetele.

Selgitame, et igasuguseks isikuandmete töötlemiseks (sh edastamiseks) peab olema õiguslik alus ja eesmärk (vt isikuandmete kaitse üldmääruse artikleid 5 ja 6). Igaüks (sh Erasik II) võib pöörduda märgukirjade ja avaldustega riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja nende ametnike poole – see on igaihe põhiõigus (PS § 46). Ning PS § 46 lausest 2 tuleneb igaihe õigus saada oma pöördumisele vastus.

Inimene, pöördudes abi saamiseks omavalitsuse või riigi poole, ei pea teadma, täpselt milline ametiasutus või ametnik on pädev asja lahendamaks. Selle hindamine ja inimesele selgitamine, kas asutus on pädev, lasubki asutusel. Nii ei ole selles midagi kuritegelikku, et inimene on pöördunud abi saamiseks omavalitsuse poole.

Antud juhul /.../ komisjon otsustaski saadud dokumentide alusel, et selle konkreetse asja lahendamine ei ole nende pädevuses.

Eeltoodut arvestades leiame, et Erasik II ja /.../ liikmed ei ole rikkunud isikuandmete kaitse üldmääruse ja isikuandmete kaitse seaduse nõudeid.

Lähtuvalt eeltoodust lõpetame järelevalvemenetluse.

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

KarS § 157¹ lg 1 kohaselt on eriliiki isikuandmete, samuti enne kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise andmete ebaseaduslik avaldamine või neile ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamine karistatav rahatrahviga. Eriliiki isikuandmete hulka kuuluvad andmed, millest ilmneb isiku rassiline või etniline päritolu, poliitilised vaated, usulised või filosoofilised veendumused või ametiühingusse kuulumine, geneetilised andmed, füüsilise isiku kordumatuks tuvastamiseks kasutatavad biomeetrilised andmed, tervist või seksuaalelu või seksuaalset sättumust käsitlevad andmed. Andmete avaldamiseks loetakse teabe teatavakstegemist teisele isikule, kusjuures avaldamine on võimalik igasuguses vormis, tegevuse või tegevusetusega. KarS § 157¹ sätestab, et 157¹ lg 1 järgi kvalifitseeritava teo puhul tegemist väärteoga ning § 157¹ lg 2 järgi kvalifitseeritava teo puhul on tegemist kuriteoga.

Esitasin 17.08.2020 Andmekaitse Inspeksioonile teate Erasiku II poolsest eriliiki isikuandmete rikkumisest minu Erasik I ja alaealise lapse Xxxxxx Xxxxx kohta, kusjuures tegemist oli massilise eriliiki isikuandmete ja kinniste kohtumaterjalide levitamisega. Kristjan Küti lõpetas 28.08.2020 menetluse isikukaitse andmetega seotud asjas põhjendades, et Erasikul II on õigus suvalistele ametnikele levitada minu ja alaealise lapse eriliiki isikandmeid, sh minu ja /.../ delikaatseid terviseandmeid ilma minu nõusolekuta.

Palun alustada uuesti menetlust, sest esiteks /.../ liikmed ei ole ametnikud ATS § 2 lg 2 punkt 9 mõistes. Samuti ei ole volikogu juurde moodustatud komisjonides osalevad inimesed ametnikud. Teiseks on igasugune minu kohta käivate eriliiki isikuandmete, sh delikaatsete terviseandmete levitamine ilma minu nõusolekuta keelatud ükskõik kellele. Ekslik on Kristjan Küti seisukoht, et Erasik II võib erinevaid kaebusi esitades levitada võõraste inimeste eriliiki isikuandmeid. PS § 26 tagab eraelu puutumatuse. Juhul kui Erasik II soovib kaevata erinevatesse instantsidesse, peab ta oma kaebustest eemaldama teiste isikute eriliiki isikuandmed, sh ka minu terviseandmed. Andmekaitse inspeksioon pole minu kaebust lahendanud sisuliselt, sest küsimus pole mitte selles, et Erasik II esitab kaebusi, vaid küsimus on selles, et ta levitab oma kaebustes teiste inimeste delikaatseid terviseandmeid ja kinniseid kohtumaterjale. Samuti arvas Kristjan Küti, et kui kohus on kuulutanud kohtumenetluse ja materjalid kinniseks, siis võib ignoreerida kohtumäärust ja suvaliselt ikka neid materjale edasi

levitada. Ehk teisisõnu Andmekaitse Inspeksiooni arvates ongi kohtumäärused rikkumiseks, mitte nende täitmiseks.

Samuti on ekslik Kristjan Küti seisukoht, et minu 17.08.2020 toodud kaebuses Tartu Ülikooli Kliinikumi Psühhiaatriakliinikumi töötaja Xxx Xxxxxxx <https://www.kliinikum.ee/psyhhaatriakliinik/kontakt/tootajad> on ametnik. Erasisik II on levitanud minu ja Xxxxxx eriliiki isikuandmeid ja lasknud neid kommenteerida Xxx Xxxxxxxx, kes pole mitte kunagi ei minu ega Xxxxxxx Xxxxxxx kohtunud ega meie kohta uuringuid teinud ja ma pole Xxx Xxxxxxxx ka mitte kunagi andnud nõusolekut kommenteerida minu või Xxxxxx eriliiki isikuandmeid.

Samuti on jäetud uurimata Xxx Xxxxxxx ebaseaduslik tegevus ja hindamata Tartu Ülikooli Kliinikumi Psühhiaatriakliiniku töötaja poolne eriliiki isikandmete levitamine ja kommenteerimine.

Samuti on Kristjan Küti jätnud vastamata minu 18.08.2020 teabenõudele, mida täpsustasin 19.08.2020. Teabenõudele vastamise tähtaeg on 5 päeva.

Märgin, et nii suure hulga materjalide, mille esitasin 17.08.2020 kaebuses, läbi vaatamine Kristjan Küti poolt on olnud lohakas, pealiskaudne, mitte sisuline ja erapoolik. Palun tagada läbipaistev, aus, sisuline ja põhjalik minu 17.08.2020 kaebuse läbi vaatamine.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Olen tutvunud nii Teie esitatud kaebuste, menetluse algatamata jätmise teate kui ka vaidega ning leian, et menetluse algatamata jätmine on põhjendatud järgmistel põhjustel:

1. Vaie on esitatud taotluse osas, mille kohta ei olnud veel vaide esitamise ajal otsust tehtud

Olete edastanud 06.06.2020 Andmekaitse Inspeksioonile taotluse vääртеomenetluse algatamiseks, mis registreeriti Andmekaitse Inspeksioonis 08.06.2020 nr 2.1-2/20/2027 all. Eeltoodud asjas jättis inspeksioon 25.06.2020 vääртеomenetluse algatamata ning lõpetas 27.08.2020 ka järelevalvemenetluse, mis registreeriti inspeksioonis 28.08.2020.

17.08.2020 edastasite Andmekaitse Inspeksioonile järgmise taotluse vääртеomenetluse algatamiseks, mis registreeriti inspeksioonis nr 2.1-2/2903 all ning 19.08.2020 teabenõude täpsustuse, mis oma olemuselt oli selgitustaotlus. Seega on tegemist kahe erineva taotlusega menetluse algatamiseks, mis tõsi küll on sisult üsna sarnased.

28.08.2020 lõpetati menetlus 06.06.2020 esitatud kaebuse osas ning see ei puudutanud 17.08.2020 Teie täiendavalt esitatud vääртеoteadet, millele vastati 03.09.2020 ning teabenõuet, millele vastati 31.08.2020. Ehk siis vaie on esitatud taotluse osas, mille kohta ei olnud vaide esitamise ajaks veel otsust tehtud.

Siinkohal pean nõustuma Teiega selles, et kuigi Teie pöördumine, mis oli pealkirjastatud teabenõudena ei olnud oma sisult teabenõue, oleks tulnud sellele vastata viie tööpäeva jooksul teavitusega, et tegemist ei ole teabenõudega. Kuna aga sellele on käesolevaks ajaks vastatud, siis selles osas on vaide ese ära langenud. Kuigi 28.08.2020 menetluse lõpetamise määрус ei puudutanud 17.08.2020 esitatud taotlust, kuid kuna 17.08.2020 taotlus kordab samu asjaolusid, mis 06.06.2020 taotlus, siis pean vajalikuks käsitleda neid siiski käesolevas vaides.

2. Kinnise kohtuasja dokumentide edastamine kolmandatele isikutele ilma vaide esitaja nõusolekuta

Vaide esitaja leiab, et kinnises kohtuasjas tehtud määruste edastamine kolmandatele isikutele igasugusel kujul on keelatud laste huvidest lähtuvalt. Nõustun vaide esitaja selles, et selliste

dokumentide avalikustamine piiramatu isikute ringile isikutele ei ole lubatud ning alati tuleb seada esikohale lapse huvid. Eeltoodu ei tähenda siiski seda, et pooled ei tohi kohtumäärust edastada ka ametiasutustele oma või lapse õiguste kaitseks või oma nõuete/seisukohtade tõendamiseks. Nii näiteks on ametiasutusel, kellele on kaebus edastatud, õigus tutvuda ka asja lahendamiseks vajalike dokumentidega. Lisaks on selliste asutuste ametnikel ja töötajatel ka ametisaladuse hoidmise kohustus. Ka avaliku teabe seaduse (AvTS) § 38 lg 3 sätestab, et asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabele on juurdepääsuõigus riigi ja kohaliku omavalitsuse ametnikul oma ametiülesannete täitmiseks. Seega ametiasutusel, kes peab kontrollima kohtumääruse täitmist, on vaja kohtumäärusega tutvuda.

Vaide esitaja on edastanud mitmeid kaebusi Eraisiku II poolt teda ja tema last puudutavate terviseandmete edastamise kohta erinevatele asutustele, millest võib aru saada, et vaide esitaja on seisukohal, nagu ei tohiks Eraisik II mitte ühelegi ametiasutusele ühtegi teda puudutavat dokumenti ilma tema loata esitada, sh kohtumäärust, mis sisaldab ka tema andmeid. Siinkohal pean vajalikuks märkida, et koos kaebusega Eraisiku II tegevuse peale, olete ka ise samad dokumendid edastanud nii Andmekaitse Inspeksioonile kui ka ilmselt politseile, mis ei ole seadusega vastuolus. Ehk siis ei saa asuda seisukohale, et Teil on õigus ilma Eraisiku II nõusolekuta oma õiguste kaitseks teda ja /.../ last puudutavaid dokumente ametiasutustele esitada, kuid Eraisikul II ei ole.

Siiski nõustun siinkohal Teiega selles, et alati tuleb hinnata, milliste dokumentide edastamine on vajalik. Kui ilmselt /.../ kohtumääruse edastamine ei olnud põhjendatud, kuid selles osas on väärted aegunud, siis linnavalitsusele ning kohtule dokumentide/arvamuste edastamise osas seda väita ei saa.

Lisaks pean vajalikuks märkida, et Eraisiku II puhul on tegemist laste emaga, kellel on samuti laste hooldusõigus. Perekonnaseaduse § 116 lg 1 sätestab, et vanematel oma laste suhtes võrdsed õigused ja kohustused kui seadusest ei tulene teisiti. Sama seaduse § 120 lg 7 kohaselt, kui vanem esindab last iseseisvalt, eeldatakse teise vanema nõusolekut. Perekonnaseaduse §-st 119 tulenevalt, kui vanemad ei jõua ühist hooldusõigust teostades kokkuleppele, võib kohus anda selles asjas otsustusõiguse ühele vanemale. Antud juhul on kohus küll määranud lastega suhtlemiskorra, kui pole piiranud ühegi vanema hooldusõigust.

3. Eraisiku II poolt kohtumääruse, mis sisaldas kaebaja ja alaealise lapse eriliiki andmeid, edastamine linna /.../

Iga isik, kes leiab, et tema õigusi on rikutud, võib pöörduda kaebusega järelevalveorgani poole. Oma taotluse/kaebuse tõendamiseks peab isik esitama ka asjas tähtsust omavad tõendid/asjaolud. Isik, esitades kaebust, ei pea täpselt teadma, kelle pädevusse asutuses kaebuse lahendamine kuulub ning millega mingi komisjon täpselt tegeleb.

Antud juhul on Eraisik II edastatud kaebuse koos lisadega ka linna /.../. Viimane on edastanud kirja ka komisjoni liikmetele, kuid seda ilma lisadeta. Seda on oma vastuses Andmekaitse Inspeksioonile kinnitanud komisjoni esimees. Ehk siis komisjoni liikmetele ei ole edastatud dokumente, sh kohtumäärust, mis sisaldavad Teie ja Teie alaealise lapse terviseandmeid. Küsitav on, kas komisjoni liige oleks pidanud iseseisvalt oskama hinnata, kas konkreetse kaebuse lahendamine kuulub komisjoni pädevusse ning jätma kirja teistele liikmetele edastamata, kuid kuna edastatud ei ole vaide esitaja terviseandmeid, siis ei saa asuda ka seisukohale, et tegemist oleks rikkumisega, mis vastaks KarS § 157¹ lg-s 1 väärteo koosseisule.

Antud juhul on vaide esitaja oma 06.06.2020 kaebuses leidnud, et Eraisiku II poolt kohtumääruse avalikustamine on tekitanud vaide esitajale ka mittevaralist kahju. Siinkohal pean vajalikuks selgitada, et inspeksioon pädevuses ei ole kahjunõuetega tegelemine. Lisaks sätestab KarS § 157¹ lg 2, et eriliiki isikuandmete, samuti enne kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise andmete ebaseadusliku avaldamise või neile ebaseadusliku juurdepääsu

võimaldamise eest, kui see on toime pandud omakasu eesmärgil või kui sellega on tekitatud teisele isikule kahju, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega. Ehk siis juhul, kui andmeid on avalikustatud/edastatud omakasu eesmärgil või sellega on tekitatud kahju, siis on tegemist kuriteoga, mida menetleb politsei.

Kuigi Andmekaitse Inspeksioonile ei ole teada, milliste episoodide osas on politsei väärteomenetluse algatanud, nähtub politsei teatest, et menetlus on algatatud Erasiku II poolt andmete edastamise osas, mistõttu ei saa inspeksioon samas asjas enam menetlust algatada. Samas jääb politsei teatest arusaamatuks menetluse algatamine KaRS § 157¹ lg 1 alusel, kuna politseil puudub pädevus eelnimetatud sätte alusel menetluse läbi viimiseks.

4. Xxx Xxxxxxxx tegevus vaide esitaja andmete kommenteerimisel ja levitamisel

Vaide esitaja on oma vaites märkinud, et Andmekaitse Inspeksioon on jätnud uurimata ja hindamata Xxx Xxxxxxxx ebaseadusliku tegevuse vaide esitaja eriliiki isikuandmete levitamisel ja kommenteerimisel. Lisaks on vaide esitaja märkinud, et Xxx Xxxxxxxx ei ole kunagi kohtunud vaide esitaja ega tema tütrega.

Tutvudes Xxx Xxxxxxxx arvamusega, nähtub sellest, et hinnangut ei ole antud mitte vaide esitaja ja tema tütre käitumisele või tervislikule seisundile, vaid kommenteeritud ja analüüsitud on vasturääkivusi teiste ekspertide poolt antud hinnangutes. Kas ja millised pädevused on selliseid hinnanguid/arvamusi anda Xxx Xxxxxxxx talle edastatud materjalide alusel, selle üle puudub inspeksioonil järelevalvepädevus. Ka jääb arusaamatuks süüdistus Xxx Xxxxxxxx poolt Teie terviseandmete levitamises. Kuna arvamus on edastatud kohtule, siis nagu juba 25.06.2020 väärteomenetluse algatamata jätmise otsuses Teile selgitati, on see, milliseid tõendeid tsiviilmenetluses menetlusosalised esitama peavad, mida kohus vastu võtab ja kuidas hindab, reguleeritud tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) 25. peatükis. Menetlusosalisel on õigus ja kohustus kohtule esitada tõendid oma õiguste kaitseks. Kui kohus peab seda vajalikuks, võib ta ka ise tõendite kogumist korraldada.

TsMS § 238 lg 3 punkti 1 kohaselt võib kohus keelduda tõendi vastuvõtmisest ja selle tagastada või keelduda tõendite kogumisest, kui tegemist on põhiõiguste õigusvastase rikkumisega saadud tõendiga. Juhul, kui keegi on edastanud kohtule tõendeid/andmeid, mis on saadud ebaseaduslikult või ei ole asjakohased, siis on igal isikul õigus vaidlustada kohtus tõendi lubatavust ning on kohtu otsustada, kas ta tõendit arvestab või mitte. Seega kui leidsite, et see tõend ei ole lubatud ehk saadud õiguspäraselt, siis oleks see tulnud kohtus vaidlustada.

Kui Andmekaitse Inspeksioon hakkaks hindama, kelle kohta ja milliseid andmeid võib kohtule edastada, oleks tegemist kohtumenetluse sekkumisega. Kuna Andmekaitse Inspeksioonil ei ole pädevust sekkuda kohtu tegevusse õiguse mõistmisel, ei alusta inspeksioon selles osas väärteomenetlust.

Kokkuvõtteks

Kuna vaie on esitatud taotluse osas, mille kohta ei olnud Andmekaitse Inspeksioon vaide esitamise ajaks veel seisukohta võtnud ning sotsiaalkomisjoni liige ei edastanud Teie terviseandmeid (lisasid) komisjoni liikmetele ning inspeksioonil puudub pädevus anda hinnanguid kohtule edastatud dokumentide lubatavuse osas, siis jääb vaie rahuldamata. Lisaks on edastatud dokumentidest nähtuvalt politsei algatanud juba Erasiku II osas väärteomenetluse dokumentide edastamise osas, mistõttu samas asjas inspeksioon enam menetlust algatada ei saa.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Pille Lehis
peadirektor